

From: Kirkonpelto Tia-Maria (STM)
Sent: tiistai 14. joulukuuta 2021 17.05
To: Tarvainen Kimmo (STM); Karppanen Satu (STM); Lindeman Laura (TEM); Slaney Johanna (TEM); Ekroth Anne (OKM); Hirsivaara Sanna (OKM); Pekola Piia (VM); 'Jalonen Markku'; 'henrika.nybondas-kangas@kt.fi'; 'arja.laitinen@hyvinvointiala.fi'; 'Marina Lampinen'; 'Maria Löfgren'; 'laura.lindholm@laakariliitto.fi'; 'millariikka.rytkonen@tehy.fi'; 'Silja Paavola'; 'jonna.voima@jytyliitto.fi'; 'Niemi-Laine Päivi'; 'Marjo Orava'; Heikkilä Teppo HUS; 'Taru.Kuosmanen@tampere.fi'; 'tarja.myllarinen@kuntaliitto.fi'
Cc: Koskela Satu (STM); Siikavirta Jaska (STM); Luomala Juha (STM); Nygren Päivi (STM); Halinen Kaisa (STM); 'terhi.tevameri@te-toimisto.fi'
Subject: Toimenpidepyyntö dl 16.12.: Sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden työryhmän ehdotusten kokonaisuus jatkovalmistelua varten
Attachments: Ehdotukset alatyöryhmäkohtaisiksi tavoitteiksi ja toimiksi 14.12.2021.pptx

Hyvät sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden työryhmän jäsenet,

mitä ystävällisimmin lähestymme teitä työryhmän ehdotusten kokonaisuudesta sen jatkovalmistelua koskien.

Työryhmän tehtävänä on vuoden 2022 aikana luoda strateginen tiekartta, jossa painopistealueittain asetetaan ehdotukset toimenpiteiksi ja niiden vaikuttavuustavoitteiksi niin kansallisella kuin alueellisella tasolla eri aikajännteille. Työryhmän työsuunnitelmaan sisältyvissä, ennen joulua annettavissa ehdotuksissa on kyse työryhmän ensimmäisistä yhteisistä kannanotoista siihen, minkälaisin keinoin henkilöstön riittävyyttä ja saatavuutta voidaan kullakin painopistealueella edistää.

Oheisen liitteen mukaiset ehdotukset perustuvat siihen tietopohjaan ja yhteiseksi katsottuun näkemykseen, joka työryhmän aloitusvaiheessa on käytettävissä. Ehdotuksia on pyritty muodostamaan konkreettisina lyhyen aikavälin toimenpiteinä, samoin kun ehdotuksina tiettyjen painopistealueiden etenemisen peruspilareiksi tai lähtötoimenpiteiksi. Näin ollen ehdotukset ovat myös eri tasoisia ja eri laajuisia eri painopistealueilla. Ehdotukset eivät siten ole kattavia tai tyhjentäviä, vaan kyse on työryhmän ensimmäisistä yhteisistä näkemyksistä laajemman jatkotyöskentelyn pohjaksi. Toimenpidekokonaisuuksia tullaan täydentämään työskentelyn edetessä.

Nämä ensimmäiset ehdotukset esitellään kokonaisuudessaan työryhmän ohjausryhmänä toimivalla sote-ministeriryhmälle tammikuussa 2022. Siltä osin kuin ohjausryhmän mahdollisesti puoltamissa ehdotuksissa on kyse niiden voimavarojen turvaamista edellyttävistä toimenpiteistä, niitä tullaan ehdottamaan myös käsiteltäväksi kevään 2022 kehysvalmistelussa.

Pyydämme mitä ystävällisimmin teitä toimittamaan kommenttinne siitä, voidaanko ehdotukset hyväksyä ehdotetussa muodossa sote-minrylle tammikuussa esitettäväksi sähköpostitse Juha Luomalalle (juha.luomala@gov.fi) sekä Tia-Maria Kirkonpellolle (tia-maria.kirkonpelto@gov.fi) **torstaihin 16.12. mennessä**. Pyydämme teitä toimittamaan kommenttinne täydentäen ne oheiseen diapohjaan.

Palaamme yhteisesti ehdotuksiin työryhmän 20.12. kokouksessa.

Pahoittelemme kiireistä toimenpidepyyntöä. Mikäli teillä herää mitään kysymyksiä, vastaamme niihin mielellämme.

Yhteistyöterveisin sihteeristön puolesta

Tia-Maria Kirkonpelto

Erityisasiantuntija

Asiakkaat ja henkilöstö -yksikkö
Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat ja palvelut -osasto

tia-maria.kirkonpelto@gov.fi

puh: 0295 163 264, 050 330 5849

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
PL 33 (Meritullinkatu 8, Helsinki) 00023 Valtioneuvosto
@STM_Uutiset

stm.fi

Ehdotukset alatyöryhmäkohtaisiksi tavoitteiksi ja toimiksi

Tilannekuva ja ennustetyö (tietopohja)

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin	Uusi/käynnissä oleva	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta	Kannatan	En kannata (perustelut)
Perustetaan THL:een kansallinen pysyvä sote-alan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden arviointitoiminto, joka kokoaa ja analysoi vuosittain tilastoviranomaisten ja muiden toimijoiden tietopohjan, muodostaa ennusteet kehityksestä sekä tuottaa tietokuutioita. Toiminnon tehtävät asetetaan säädösperusteisesti yhteen sovittaen kansallisten arviointitoimintojen kanssa.	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023 2024-	Säädös/asetus Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (perustettava toiminto)	STM THL, TTL Muut ministeriöt			
Kootaan määrällinen kokonaiskuva sote-alan työvoima-tilanteesta ammateittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain nyt sekä ennusteet hyvinvointi-alueiden aloittaessa, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä huomioiden myös lainsäädännölliset muutokset ja uudistukset.	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM THL, TTL Muut ministeriöt ja alaiset laitokset			
Tunnistetaan tosiasiallisesti käytettävissä oleva työvoima ja mahdollisten reservien hyödyntäminen.	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (kts. edellä)	Kts. edellä			
Tunnistetaan ja kootaan olemassa oleva tieto ja tietopuutteet ammateittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain sekä kokonaisuutena.	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (kts. edellä)	Kts. edellä			
Tunnistetaan vaikuttavia keinoja hillitä työvoimatarpeen kasvua sote-alalla vaarantamatta asiakas/potilasturvallisuutta ja työntekijöiden hyvinvointia.	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023- 2024-	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (perustettava toiminto)	Kt. edellä Hyva/Yta			
Yhteen sovitetaan ja tunnistetaan sote-alan ja muiden toimialojen työvoimatarpeet sekä sote-ammattien keskinäisriippuvuudet.	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023 2024-	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (perustettava toiminto)	STM, THL Muut ministeriöt			

Osaamisen johtaminen

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta	Kannatan	En kannata (perustelut)
Varmistetaan säädösperusteisesti henkilöstön täydennys- ja erikoistumiskoulutuksen laatu ja mahdollisuudet jatkuvan ammatillisen kehittymisen periaatteilla sekä varmistetaan valtakunnallisesti seurantatieto täydennyskoulutuksen toteutumisesta.	Keskipitkä	Osittain uusi/SOTEKO erikoistumiskoulutusten osalta	2022-2023	Säädös/asetus	Kyllä (mikäli halutaan lisätä erikoistumiskoulutustarjontaa)	STM			
STM valmistelee järjestämislain 59 § mukaisen asetuksen täydennyskoulutuksen toteuttamisesta. Käynnistetään laaja yhteistyö asetukseen liittyvien suositusten tuottamisessa niin, että ne tukevat tulevaa osaamisen johtamista. Osaamisen johtamisen kautta tulee mahdollistaa urapolut ja jatkuva ammatillinen kehittäminen sote-alan keskeisinä vetovoimatekijöinä.	Keskipitkä	Käynnistymässä osana STM:n säädösvalmistelua	2022-2023	Hanke, säädös/asetus	Ei	STM, sidostahot			
Valmistellaan olemassa olevien hyvien toimintakäytäntöjen pohjalta toimintamalli perehdyttämiseen osana osaamisen johtamista.	Lyhyt	Käytössä olevien hyvien toimintamallien kerääminen	2022	Selvitys/hanke	Kyllä	STM, sidostahot			

Työn veto- ja pitovoima, ammatillinen liikkuvuus, työolosuhteet, työhyvinvointi, sukupuolten tasa-arvo ja niiden johtaminen

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädos, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta	Kannatan	En kannata (perustelut)
<p>Käynnistetään valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan hyvän työn edellytysten ohjelma. Ohjelma sisältää esim.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työkykyjohtamisen, lähijohtamisen kehittämisen - Kannustimien luomisen työhyvinvoinnin parantamiseen - Psykososiaalisten riskitekijöiden vähentämiseen ja työturvallisuuden lisäämiseen tähtäävän työn - Työssä kohdatun väkivallan ehkäisemiseen, seksuaalisen väkivallan ja häirinnän kitkemiseen tähtäävän työn 	Keskipitkä/pitkä	Osittain uusi/linkitetään osin Työ2030 -hankkeeseen	Aloitus 2022	Hanke	Kyllä	STM, sidosryhmät			
<p>Sote-alan henkilöstön työhyvinvointi on jatkossa säännönmukainen ja painotettu osa kansallista työhyvinvoinnin kehittämistä. Uudistuksissa arvioidaan henkilöstön työhyvinvointivaikutukset.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seurataan yhdenmukaisella tavalla työhyvinvoinnin kehittymistä hyvinvointialueilla. 	Lyhyt/keskipitkä	Uusi	2022 -	Ohjaus	Ei	STM, sidosryhmät, HVA:t, TTL			

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto

Ehdotus (sisältyvät valmistelussa olevaan sote-alan kansainvälisen rekrytoinnin työsuunnitelmaan, TEM-STM-OKM; työsuunnitelma valmis Q2/2022)	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädos, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta	Kannatan	En kannata (perustelut)
Tietopohjan vahvistaminen; <ul style="list-style-type: none">luodaan päivitettävä tietomalli ulkomaisen työvoiman määrällisistä tarpeista alueellisesti ja tehtävien mukaanmääritetään potentiaalisimmat kohdemaat EU/ETA-alueellamääritetään potentiaalisimmat kohdemaat EU/ETA-alueen ulkopuoleltaselvitetään minkä verran ja missä maissa suomalaisia sote-alan ammattilaisia työskentelee.	Lyhyt/keskipitkä	Uusi/osittain käynnistynyt	12/2021-2022	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-			
Toimenpiteiden kohdentaminen; <ul style="list-style-type: none">muodostetaan näkemys, missä määrin tarpeeseen vastataan a) koulutusperusteisella maahanmuutolla ja missä määrin b) työperusteisella maahanmuutolla.;muodostetaan näkemys, minkä verran henkilöstöä tavoitellaan a) EU/ETA-alueelta, b) kolmansista maista ja c) paluumuuttajina.	Keskipitkä	Osittain käynnistynyt	2022-2023	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-			
Hallinnon ja rahoituksen kehittäminen: laaditaan ehdotukset siitä, miten <ul style="list-style-type: none">laillistamisprosessia ja sitä tukevaa koulutusta tulisi kehittääoleskelulupaprosessia tulisi kehittäämuuta viranomaisprosesseja tulisi kehittää, jasiitä, miten ulkomaisen työvoiman laillistamista tukeva koulutus tulisi rahoittaa.	Keskipitkä	Käynnistynyt	2022-2023	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-			
Laaditaan ehdotus kansallisesti koordinoidusta sosiaali- ja terveysalan kansainvälisen rekrytoinnin ohjelmasta. Valmistelun yhteydessä <ul style="list-style-type: none">tehdään yksityiskohtainen kv-esikuva-analyysi vastaavista ohjelmistakäynnistetään tunnustelut 2-4 potentiaalisimman EU/ETA-alueen ulkopuolisen maan kanssa.	Lyhyt/keskipitkä	Käynnistynyt	12/2021-2022	Hanke/Selvitys	Kyllä	TEM-OKM-STM-			

Palvelujärjestelmän uudistuvat osaamistarpeet koulutusjärjestelmässä

Ehdotus	Lyhyen/keski-pitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuosita-solla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoituk-selle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seu-ranta	Kannatan	En kannata (perustelut)
Luodaan yhteinen kuva eri alojen koulustarpeista koulutusmääriä koskevien päätösten pohjaksi ja tehdään sen mukaiset päätökset koulutusmäärien lisäämisestä.	Lyhyt	Osana tilannekuvaa ja ennustetyötä	2022	Selvitys	Kyllä	STM, OKM, sidostahot			
Kehitetään koulutusjärjestelmää vastaamaan muuttuvan tehtävärakenteen haasteisiin ensivaiheessa mm. seuraavilla toimenpiteillä: <ul style="list-style-type: none"> Hyödynnetään lähihoitajakoulutusta, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja, hoiva-avustajakoulutusta ja oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksia täysimääräisesti. Selvitetään mahdolliset esteet koulutusten joustavalle hyödyntämiselle koulutuksen rakenteiden kehittäminen ja koulutuspolkujen nopeuttaminen siten, että osaavan työvoiman saatavuus paranee 	Keskipitkä	OKM:n toimesta tehty toimenpiteitä Korkeakoulutusta koskevien siirtymien osalta SOTEKO-hanke (OKM,STM)	2022	Selvitys/ohjaus	Ei	STM, OKM, sidostahot			
Mallit eri alojen nopeille täydennyskoulutuksille sote-alalle palaaville sote-ammattihenkilöille	Keskipitkä	Malleja olemassa - vaatii yhdenmukaistamista	2022	Hanke	Kyllä	TEM, STM, OKM			

Tehtävärakenteet, työnjaon muutokset ja osaamisen joustava käyttö sekä pätevyysvaatimukset

Ehdotus	Lyhyen/keski-pitkän/pitkän aikavälin	Uusi/käynnissä oleva	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta	Kannatan	En kannata (perustelut)
Asiakas- ja potilasturvallisuuden ja asiakastarpeiden asettamat palvelun laatuvaatimukset huomioiden arvioidaan jatkuvasti tehtävärakenteen ja työnjaon tarkoituksenmukaisuutta ja sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöitä koskevan säädösohjauksen mahdollisuutta tukea sitä.	Lyhyt Keskipitkä	Käynnissä	2022-2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL			
<ul style="list-style-type: none"> varmistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutus- ja osaamistasoa vastaavien tehtävien ja niiden tutkimusperustaisen kehittämisen edellytykset. 	Keskipitkä	Käynnissä	2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL			
<ul style="list-style-type: none"> uudistetaan tehtäviä ja työnjakoa eri ammattiryhmien osaaminen laajasti hyödyntäen mukaan lukien tukipalveluhenkilöstön osaaminen. 	Keskipitkä	Käynnissä	2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL			
<ul style="list-style-type: none"> kehitetään tehtävärakennetta, ammatillista osaamista ja uusia osaamiskokonaisuuksia johtamisen hyvillä toimintamalleilla ja moniammatillisella asiantuntemuksella. 	Keskipitkä	Käynnissä	2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL			
<ul style="list-style-type: none"> kehitetään sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöitä koskevan säädös- ja informaatio-ohjauksen ja valvonnan mahdollisuuksia ja yhtenäisyyttä eri viranomaistahojen yhteistyönä sekä arvioidaan pätevyys- ja kelpoisuusvaatimusten uudistamistarpeita. 	Keskipitkä	Uusi	2022-2023-	Säädös Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, Valvira			

Palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuus, digitalisaatio-osaamisen käyttö

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta	Kannatan	En kannata (perustelut)
<p>Palveluiden laadun, turvallisuuden ja vaikuttavuuden sekä palvelukokonaisuuksien asiakaslähtöisyyden ja hyvän työn edellytyksen lähtökohdista</p> <ul style="list-style-type: none">tunnistetaan vaikuttavia keinoja vähentää tietojärjestelmien, digitaalisten hallintotehtävien ja raportoinnin moninaisuuden aiheuttamaa kuormittavuutta.kehitetään teknologian ja digitaalisten palveluiden hyödyntämistä ja toteuttamista moniammatillisella asiantuntemuksella.hyödynnetään kattavasti jo tehdyt toimivat ratkaisut digitaalisten palveluiden käytössä (RRF).selvitetään digitaalisten palveluiden vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollon saatavuuden ja riittävyyden näkökulmasta/luodaan arviointimekanismi.	Keskipitkä	Uusi/huomiointava ja hyödynnettävä aiemmat hankkeet	2022	Hanke/selvitys/ohjaus	Kyllä	STM/sidosryhmät			
Tunnistetaan vaikuttavia keinoja vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön digitaalista kompetenssia huomioiden sosiaali- ja terveysalan uudistuvat tarpeet sekä osaamisen vahvistamisen yksilöllisyys.	Lyhyt/keskipitkä	Uusi/huomiointava ja hyödynnettävä aiemmat hankkeet	2022	Selvitys	Kyllä	STM/sidosryhmät			